

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	VII
ÖNSÖZ	XI
İÇİNDEKİLER.....	XVII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XXIX
GİRİŞ.....	1
I. KONUNUN MAHİYETİ ve ÖNEMİ	1
II. KONUNUN SINIRLANDIRILMASI.....	3
III. METODOLOJİ.....	5

Birinci Bölüm

SUÇ İŞLEMENİN AMACIYLA ÖRGÜTLENME SUÇLARINA İLİŞKİN TEMEL KAVRAMLAR, SUÇ TİPLERİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ ve TEMEL NORMATİF NİTELİKLERİ

- I. KANUNİ DÜZENLEME ve SUÇ İŞLEMENİN AMACIYLA
ÖRGÜTLENME SUÇLARININ TOPLUMSAL
TEMELLERİ: SOSYAL BİR GERÇEKLIK OLARAK

ÖRGÜTLER VE ÖZEL BİRER ÖRGÜT TİPİ OLARAK SUÇ ÖRGÜTLERİ	7
A. Genel Olarak Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları ve Türk Ceza Kanunu'nun Düzenlemesi	7
B. Kanuni Düzenlemede İfadesini Bulan Örgüt Kavramı ve Sosyal Gerçeklik Olarak Örgütler	17
1. Genel Olarak Kanuni Düzenlemede Örgüt Kavramının Yeri ve Önemi	17
2. Sosyal Bir Gerçeklik Olarak Örgüt Kavramı	19
3. Dar Anlamda Örgüt Kavramının Unsurları	22
a. Aynı Amaç Etrafında Bir Araya Gelme	22
b. Organizasyon/ Hiyerarşik İlişki.....	23
c. Süreklilik	23
C. Suç Tiplerinin İlgili Eylemleri Yaptırıma Bağladığı Suç Örgütleri.....	24
1. Özel Bir Örgüt Tipi Olarak Suç Örgütü	24
2. Suç Örgütleri ve Organize Suçluluk.....	31
3. Suç Örgütlerinin Kanuni Düzenlemelere Konu Olmaları	35
II. SUÇ İŞLEMEK AMACIYLA ÖRGÜTLENME SUÇLARININ TARİHSEL TEMELLERİ: SUÇ TİPLERİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ	39
A. Roma Hukuku'nda Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçlarına Öncü Suçlar	39
1. De Hominibus Coactis Edictum'u	39
2. Lex Plautia De Vi / Lex Iulia De Vi Publica	43
3. Corpus Iuris Civilis.....	45
B. Ortaçağ Avrupa'sında Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçlarına İlişkin Hukuki Düzenlemeler	48
C. Aydınlanma Çağı Kodifikasyon Hareketlerinde Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçlarına İlişkin Hukuki Düzenlemeler	52
1. 1810 Fransız Ceza Kanunu.....	52

2.	1857 Prusya ve 1871 Alman İmparatorluk Ceza Kanunları...	57
3.	1889 İtalyan Ceza Kanunu	60
D.	Türk Hukuk Tarihinde Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme.....	64
1.	Klasik Dönem Osmanlı Hukukunda “Hırabe” (Yol Kesme) ve “Bağy” (İsyan) Suçları.....	64
2.	Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Kanunnameleri	69
3.	Cumhuriyet Dönemi Türk Hukuku	73
a.	765 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nun İlk Hali	73
b.	11.06.1936 Tarih ve 3038 Sayılı ve 03.02.1937 tarih ve 3112 Sayılı Kanun Değişiklikleri.....	76
c.	07.06.1979 Tarih ve 2245 Sayılı Kanun Değişikliği.....	79
d.	06.06.1991 Tarih ve 3756 Sayılı Kanun Değişikliği.....	84
e.	3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu.....	86
f.	4422 Sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleri ile Mücadele Kanunu	91
E.	Modern Ceza Kanunlarında ve Ulusalüstü Hukuk Metinlerinde Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları	96
1.	Modern Ceza Kanunları’nda Yer Alan Düzenlemeler	96
a.	İtalyan Ceza Kanunu	96
b.	Alman Ceza Kanunu	103
c.	Fransız Ceza Kanunu.....	107
d.	Common Law	110
2.	Ulusalüstü Hukuk Metinleri	113
a.	Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi	113
b.	Avrupa Konseyi Tavsiye Kararları.....	118
III.	SUÇ İŞLEMENİN AMACIYLA ÖRGÜTLENME SUÇLARININ PRE-NORMATİF TEMELLERİ: SUÇ TİPLERİ İLE SINIRLANDIRILAN ve KORUNAN HUKUKSAL DEĞERLER ve MAĞDUR.....	121
A.	Suç Tiplerinin İhdası Açısından Düşüncüyü İfade ve Örgütlenme Özgürlükleri	121

1. Düşüncüyü İfade Özgürlüğü.....	121
2. Örgütlenme Özgürlüğü	125
B. Suç Tipleri ile Korunan Hukuksal Değer: Toplumsal Düzen, Barış ve Güvenlik İçinde Yaşama Hakkı	131
1. Suç Tipleri ile Korunan Hukuksal Değere İlişkin Doktrinde Kabul Edilen Görüşler.....	131
a. Korunan Hukuksal Değerin Kamu Düzeni, Kamu Güvenliği ve/veya Kamu Barışı Olduğu Görüşü.....	131
b. Suç Tiplerinin Kamu Düzeni, Kamu Güvenliği ve/ veya Kamu Barışı ile Birlikte “Bireylerin Hak ve Özgürlüklerini” de Koruduğu Görüşü.....	133
c. Söz Konusu Suç Tipleri ile Esasen Bağımsız Bir Hukuksal Değerin Değil Amaç Suçların Koruduğu Hukuksal Değerlerin Korunduğu Görüşü	135
d. Söz Konusu Görüşler Çerçevesinde Kamu Düzeni, Kamu Barışı ve Kamu Güvenliği Kavramlarının Anlam ve İçeriği.....	136
2. Değerlendirme	139
a. Genel Olarak Suçla Korunan Hukuksal Değer Modellemesi ve Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçlarında Suçun Konusu ve Hukuksal Değer Ayrımı..	140
b. Suçla Korunan Hukuksal Değer Olarak Toplumsal Düzen, Barış ve Güvenlik İçinde Yaşama Hakkı	148
C. Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçlarında Müşterek Kavram Olarak “Mağdur”	150
IV. SUÇ İŞLEMENİN AMACIYLA ÖRGÜTLENME SUÇLARININ NORMATİF TEMELLERİ: SUÇ TİPLERİNİN TEMEL NORMATİF ÖZELLİKLERİ	153
A. Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçlarına İlişkin Normatif Sistem.....	153
1. Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçlarının Türk Ceza Kanunu Sistematığındaki Yeri	153

2. Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçlarının Düzenlendiği TCK m.220 Hükümünün Sistematiği.....	154
a. Genel Olarak.....	154
b. Kanuni Düzenlemede Tek Bir Suç Tipinin mi Yoksa Birden Fazla Suç Tipinin mi Yer Aldığı Meselesi.....	155
(1). Doktrinde İleri Sürülen Görüşler.....	155
(2). Yargıtay'ın Meseleye Yaklaşımı.....	159
(3). Değerlendirme	161
c. Suç Örgütü Adına Suç İşleme (TCK m.220/f.6) ve Suç Örgütüne Yardım Etme (TCK m.220/f.7) Fiillerinin Normatif Sistemattikteki Yeri Meselesi.....	167
B. Suç Tiplerinin Normatif Ortak Özellikleri.....	180
1. Suç Tiplerinin İşlenmesi Amaçlanan Suçlar Açısından Hazırlık Hareketi Niteliğinde Olmaları	180
2. Suç Tiplerinin Tehlike Suçu Niteliğinde Olmaları	183
3. Suç Tiplerinin Genel Norm Tipi Niteliğinde Olmaları	187
4. Doktrinde Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçlarına İlişkin “Ortak Özellik” Olarak Gösterilen Sair Hususların Değerlendirilmesi.....	188

İkinci Bölüm

SUÇ İŞLEMEK AMACIYLA ÖRGÜT KURMA VEYA YÖNETME SUÇU

I. GENEL OLARAK	193
II. SUÇUN UNSURLARI	194
A. Suçun Maddi Unsurları.....	194
1. Fail.....	194
2. Fiil	201
a. Genel Olarak.....	201
b. Hareketin Konusu Olarak Suç Örgütü.....	202
(1). Örgüt Teşkili	207

- (a). Çok Sayıda Kişinin, Çevresel Kişi ve Örgütlenmelerden Ayrık Bir Şekilde, Belirli Bir Amaç Çerçevesinde Bir Araya Gelmesi 212
- (b). Organizasyonel (Hiyerarşik) Yapılanma..... 230
- (c). Süreklilik 245
- (2). Örgütün “Kanunda Suç Olarak Tanımlanan Fiilleri” İşleme Amacında Olması 257
- (a). Örgütsel Amaç Kavramı ve Hukuki Niteliği... 257
- (b). Örgütsel Amaç Olarak “Suç Teşkil Eden Fiilleri İşleme” 260
- (c). İşlenmesi Amaçlanan Suçların “Birden Fazla ve Sayısı Belirsiz Nitelikte” Olması..... 276
- (d). Suç Teşkil Eden Fillerin İşlenmesinin, “Örgütün Önem Göstermeyen İkinci Derece Amacını” Teşkil Etmemesi 287
- (3). Örgütün En Az Üç Kişiden Oluşması 291
- (a). Asgari Üye Sayısının Anlamı ve Suç Tipindeki İşlevi 291
- (b). Asgari Üye Sayısına Yönelik Mukayeseli Hukukta ve Ulusalüstü Belgelerde Kabul Edilen Sistemler 295
- (c). Asgari Üye Sayısının Tespiti..... 297
- (4). Örgütün Yapısı, Sahip Olduğu Araç Gereç ve Üye Sayısı Bakımında Amaç Suçları İşlemeye Elverişli Olması 301
- (a). Genel Olarak..... 301
- (b). Hukuki Niteliği..... 304
- i. Tipik Neticeyi Teşkil Ettiği Görüşü: 304
- ii. Objektif Cezalandırılabilirlik Koşulu Olduğu Görüşü 306
- iii. Değerlendirme 308
- (c). Amaç Suçları İşlemeye Elverişliliğin Tespiti ... 315
- c. Kanuni Tipte Tanımlanan Seçimlik Hareketler: Suç Örgütünün Kurulması veya Yönetilmesi..... 325
- (1). Genel Olarak 325
- (2). Suç Örgütünün Kurulması 327

(a).	“Suç Örgütünün Kurulması” Kavramı	327
(b).	Yapısal Olarak Suç Örgütünün Kurulması Şekilleri.....	330
(c).	Fiilin İcrası ve Tamamlanması	335
(d).	İcra Hareketlerinin Tamamlanması Sonrasında Örgütte Alınan Fiili Pozisyonların Suça Etkisi	342
(3).	Suç Örgütünün Yönetilmesi	349
(a).	Suç Örgütünün Yönetilmesi Kavramı ve Yöneticilerin Örgütteki İşlevi Çerçevesinde “Yönetici - Üye Ayrımı”	349
(b).	Fiilin İcrası ve Tamamlanması.....	360
(c).	Fiilin Sona Ermesi.....	361
B.	Suçun Manevi Unsurları.....	366
1.	Suçun Manevi Unsuru Olarak Kast ve Kapsamı.....	366
2.	Suç Tipinin “Amaç Suç” Niteliğinde Olması ve Bu çerçevede Olası Kastla İşlenip İşlenemeyeceği Meselesi	373
C.	Suçun Hukuka Aykırılık Unsuru.....	379
III.	SUÇUN NİTELİKLİ HALİ: ÖRGÜTÜN SİLAHLI OLMASI...	387
IV.	SUÇ TİPİ YÖNÜNDEN KUSURLULUK	392
V.	SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ	399
A.	Suçta Teşebbüs	399
1.	Bu Suç Açısından Teşebbüs Hükümlerinin Uygulanmasının Mümkün Olup Olmadığı Hususunda Doktrinde İleri Sürülen Görüşler	401
a.	Teşebbüs Hükümlerinin Uygulanmasının Bu Suç Tipi Açısından Mümkün Olmadığı Görüşü	401
b.	Teşebbüs Hükümlerinin Uygulanmasının Bu Suç Tipi Açısından da Mümkün Olduğu Görüşü	404
2.	Değerlendirme	406
B.	Suçta İştirak.....	412
1.	Faillik Açısından.....	412
2.	Şeriklik Açısından	415

a. Suça Azmettirme Suretiyle İştirak	415
b. Suça Yardım Etme Suretiyle İştirak	418
C. Suçların İçtimaı.....	422
1. Görünüşte İçtima Açısından	422
a. Özel Norm – Genel Norm İlişkisi Yönünden Görünüşte İçtima	422
b. Tüketen-Tüketilen Norm İlişkisi Yönünden Görünüşte İçtima	427
2. Zincirleme Suç Açısından.....	433
3. Fikri İçtima Açısından	435
VI. ETKİN PİŞMANLIK.....	437
A. Genel Olarak Etkin Pişmanlık Kavramı ve Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma veya Yönetme Suçunda Etkin Pişmanlık Düzenlemesinin Mahiyeti ve Önemi	437
B. Cezayı Kaldıran Şahsi Sebep Olarak Etkin Pişmanlık Halleri..	441
1. Kurucu veya Yöneticinin, Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu Nedeniyle Soruşturmaya Başlanmadan ve Örgütün Amacı Doğrultusunda Suç İşlenmeden Önce Örgütü Dağıtması veya Verdiği Bilgilerle Örgütün Dağılmasını Sağlaması (TCK m.221/f.1)	441
2. Kurucu veya Yöneticinin Gönüllü Olarak Teslim Olup, Örgütün Yapısı ve Faaliyeti Çerçevesinde İşlenen Suçlarla İlgili Bilgi Vermesi (TCK m.221/f.4, c.1).....	446
C. Cezada İndirim Yapılmasını Gerektiren Şahsi Sebep Olarak Etkin Pişmanlık Hali: Kurucu veya Yöneticinin Yakalandıktan Sonra Örgütün Yapısı ve Faaliyeti Çerçevesinde İşlenen Suçlarla İlgili Bilgi Vermesi (TCK m.221/f.4, c.2)	450
D. Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma veya Yönetme Suçunda Etkin Pişmanlık Hallerine İlişkin Müşterek Hükümler	451
1. Etkin Pişmanlık Hükümlerinin Yalnızca Bir Kez Uygulanması Kuralı (TCK m.221/f.6)	451

2. Etkin Pişmanlıktan Yararlanan Kişiler Hakkında Denetimli Serbestlik Tedbirine Hükmolunması (TCK m.221/f.5)..... 452

Üçüncü Bölüm

SUÇ ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMA, SUÇ ÖRGÜTÜ ADINA SUÇ İŞLEME ve SUÇ ÖRGÜTÜNE YARDIM ETME SUÇLARI ile ÖRGÜT FAALİYETİ ÇERÇEVESİNDE İŞLENEN SUÇLARA İLİŞKİN SORUMLULUK REJİMİ ve YAPTIRIM

- I. SUÇ ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMA SUÇU (TCK m.220/f.2) 457
- A. Genel Olarak..... 457
- B. Suçun Unsurları..... 459
1. Suçun Maddi Unsurları..... 459
- a. Fail..... 459
- b. Fiil 461
- (1). Genel Olarak 461
- (2). Hareketin Konusu Olarak Bir Suç Örgütünün Varlığı..... 461
- (3). Tipik Hareket: Suç Örgütünün Hiyerarşik Yapısına Dahil Olma464
- (4). Fiilin Tamamlanması ve Sona Ermesi..... 479
2. Suçun Manevi Unsurları.....486
3. Suçun Hukuka Aykırılık Unsuru..... 495
- C. Suçun Nitelikli Hali: Örgütün Silahlı Olması 502
- D. Kusurluluk..... 504
- E. Suçun Özel Görünüş Biçimleri 507
1. Suça Teşebbüs 507
2. Suça İştirak.....510
- a. Faillik Açısından.....510

b. Şeriklik Açısından	512
3. Suçların İçtimaı.....	514
a. Görünüşte İçtima Açısından	514
(1). Özel Norm – Genel Norm İlişkisi Yönünden Görünüşte İçtima.....	514
(2). Tüketen-Tüketilen Norm İlişkisi Yönünden Görünüşte İçtima.....	517
b. Zincirleme Suç ve Fikri İçtima Açısından	519
F. Etkin Pişmanlık.....	520
1. Genel Olarak	520
2. Cezayı Kaldıran Şahsi Sebep Olarak Etkin Pişmanlık Halleri	521
a. Örgüt Üyesinin, Örgütün Faaliyeti Çerçevesinde Herhangi Bir Suçun İşlenişine İştirak Etmeksizin, Gönüllü Olarak Örgütten Ayrıldığını İlgili Makamlara Bildirmesi (TCK m.221/f.2)	521
b. Örgütün Faaliyeti Çerçevesinde Herhangi Bir Suçun İşlenişine İştirak Etmeden Yakalanan Örgüt Üyesinin, Pişmanlık Duyarak Örgütün Dağılmasını veya Mensuplarının Yakalanmasını Sağlamaya Elverişli Bilgi Vermesi (TCK m.221/f.3)	527
c. Örgüt Üyesinin Gönüllü Olarak Teslim Olup, Örgütün Yapısı ve Faaliyeti Çerçevesinde İşlenen Suçlarla İlgili Bilgi Vermesi (TCK m.221/f.4, c.1).....	532
3. Cezada İndirim Yapılmasını Gerektiren Şahsi Sebep Olarak Etkin Pişmanlık Hali: Örgüt Üyesinin Yakalandıktan Sonra Örgütün Yapısı ve Faaliyeti Çerçevesinde İşlenen Suçlarla İlgili Bilgi Vermesi (TCK m.221/f.4, c.2)	536
4. Müsterek Hükümler	536
II. SUÇ ÖRGÜTÜ ADINA SUÇ İŞLEME SUÇU (TCK m.220/f.6)	537
A. Genel Olarak.....	537
B. Suçun Unsurları.....	540

1. Suçun Maddi Unsurları.....	540
a. Fail.....	540
b. Fiil.....	542
(1). Kanununun Suç Saydığı Fiilin İşlenmesi	542
(2). Suçun Örgüt Adına İşlenmesi	547
(3). Örgütün Silahlı Olması	558
2. Suçun Manevi Unsurları.....	560
3. Suçun Hukuka Aykırılık Unsuru.....	563
C. Kusurluluk.....	564
D. Suçun Özel Görünüş Biçimleri	568
1. Suça Teşebbüs	568
2. Suça İştirak.....	569
3. Suçların İçtimaı.....	571
a. Gerçek İçtima ve Bu Hükümün Uygulanmayacağıının Açıkça Belirtildiği Özel Hükümler Açısından	571
b. Görünüşte İçtima Açısından	574
c. Zincirleme Suç ve Fikri İçtima Açısından	577
E. Etkin Pişmanlık.....	579
III. SUÇ ÖRGÜTÜNE YARDIM ETME SUÇU (TCK m.220/f.7) ...	582
A. Genel Olarak.....	582
B. Suçun Unsurları.....	584
1. Suçun Maddi Unsurları.....	584
a. Fail.....	584
b. Fiil	587
(1). Hareketin Konusu Olarak Bir Suç Örgütünün Varlığı.....	587
(2). Tipik Hareket: Suç Örgütüne Yardım Edilmesi	589
2. Manevi Unsur.....	600
3. Hukuka Aykırılık.....	607
C. Kusurluluk.....	610
D. Suçun Özel Görünüş Biçimleri	613
1. Suça Teşebbüs	613

2. Suça İştirak.....	615
3. Suçların İçtimaı.....	617
a. Görünüşte İçtima Açısından	617
b. Zincirleme Suç Açısından.....	622
c. Fikri İçtima Açısından	623
E. Etkin Pişmanlık.....	628
IV. SUÇ ÖRGÜTÜNÜN FAALİYETİ ÇERÇEVESİNDE İŞLENEN SUÇLARDA SORUMLULUK REJİMİ.....	630
A. Genel Olarak.....	630
B. Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçları ve Örgüt Faaliyeti Çerçevesinde İşlenen Suçlar Arasındaki İçtima İlişkisi.....	632
1. Gerçek İçtima Kuralının Kuramsal Temeli.....	633
2. Normun Uygulanması	636
C. Örgüt Faaliyeti Çerçevesinde İşlenen Suçtan Örgüt Yöneticilerinin Fail Olarak Sorumlu Olması	642
1. Düzenlemenin Hukuki Niteliği ve Kuramsal Temeli.....	642
2. Düzenlemenin Uygulanması Yönünden “Örgüt Faaliyeti Kapsamında İşlenen Suç” Kavramı.....	654
3. Düzenlemenin, Tüm Suç Örgütleri ve Tüm Yöneticiler Açısından Uygulanıp Uygulanamayacağı Meselesi ve Bu Açından, Kusur ve Cezaların Şahsiliği İlkeleri Yönünden Değerlendirilmesi.....	662
V. SUÇ İŞLEMEK AMACIYLA ÖRGÜTLENME SUÇLARINDA YAPTIRIM ile GÖREVLİ ve YETKİLİ MAHKEME	672
A. Suç İşlemek Amacıyla Örgütlenme Suçlarında Yaptırım	672
B. Görevli ve Yetkili Mahkeme	679
SONUÇ	681
KAYNAKÇA	695